

Rapport 2009:26

Arkeologisk förundersökning

Schaktning för ny telekabel i Ekängen och Sofielund

RAÄ 296
Rystad socken
Linköpings kommun
Östergötlands län

Petter Nyberg

Schaktning för ny telekabel i Ekängen och Sofielund

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte och metod	4
Resultat och åtgärdsförslag	4
Tekniska uppgifter	5

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

TeliaSonera behövde utöka telenätet för att kunna förse ett nytt bostadsområde i Ekängen, Rystad socken, Linköpings kommun med anslutning till fast telefoni och fiber. Även sommarstugeområdet Sofielund, strax söder om det nya bostadsområdet, behövde i samband med detta en ny telekabel. Östergötlands länsmuseum utförde därför en arkeologisk förundersökning. De sammanlagda schaktsträckorna var ca 1 500 m.

Inom och i anslutning till det registrerade härdområdet RAÄ 296 utfördes en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Den förundersökta sträckan var ca 180 m lång. Inget av arkeologiskt intresse påträffades i schaktet. Efter besiktning av de resterande ledningssträckorna gjordes bedömningen att det inte var befogat med ytterligare arkeologiska insatser. Östergötlands länsmuseum anser således att inga ytterligare arkeologiska åtgärder är nödvändiga i ärendet.

Petter Nyberg
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med ledningssträckorna markerade som lila linjer och den förundersökta sträckan markerad med grönt. Skala 1:10 000.

Inledning

Förundersökningen i form av antikvarisk kontroll föranleddes av schaktningar för telekabel. TeliaSonera behövde utöka telenätet för att kunna förse ett nytt bostadsområde i Ekängen, Rystad socken, Linköpings kommun med anslutning till fast telefoni och fiber. Även sommarstugeområdet Sofielund, strax söder om det nya bostadsområdet, behövde i samband med detta en ny telekabel. De sammanlagda schaktsträckorna var ca 1 500 m.

Arbetet utfördes och projekterades av Peab Sverige AB på uppdrag av TeliaSonera. TeliaSonera AB svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt skrivandet av rapporten var antikvarie Petter Nyberg. Arbetet i fält utfördes av antikvarie Viktoria Björkhager.

Områdesbeskrivning

Ekängen ligger i en fornlämningsrik bygd strax öster om sjön Roxen. Området karaktäriseras av ett svagt kuperat odlingslandskap. Det aktuella schaktningsarbetet kom dock att beröra främst skogs- och hagmark. Höjden över havet varierar mellan 35 och 40 m. Delar av området är bebyggt med fritidshus.

Roxens stränder har nyttjats alltsedan äldre stenålder. Särskilt framträdande i området är gravar från äldre järnålder, t ex RAÄ 46 och RAÄ 55 (Rystad sn). Det aktuella exploateringsområdet har varit en del av en arkeologisk utredning, etapp 1, som genomfördes 1994. Utredningens målsättning var dels att registrera samtliga fornlämningar och dels att lokalisera lämpliga boplatsslägen. Trots optimala besiktningsförhållanden kunde inga topografiskt sett, lämpliga boplatsslägen urskiljas i området (Larsson 1994).

Schaktsträckningen kom att gå strax norr om ett registrerat boplatsoområde (RAÄ 291). Här ligger dessutom Skogstorps gamla tomt, där en bebyggelselämning har registrerats (RAÄ 272). Vid en besiktning på platsen 1980 kunde dock inga rester av byggnaden urskiljas.

Schaktsträckningen kom vidare att gå genom ett härdområde av okänd utbredning (RAÄ 296). Vid en arkeologisk utredning år 2000 framkom fem härdar. En av dessa daterades genom ¹⁴C-analys till 1020-1260 e Kr, d v s tidig medeltid. Härdområdets användning var svår att sätta i ett sammanhang eftersom inga andra samtida fornlämningar var kända i närheten. Om ytterligare lämningar påträffas kan detta möjliggöra en tydligare avgränsning av fornlämningen samt i gynnsamma fall ge en förklaring till härdarnas funktion (Carlsson 2000). Här ligger dessutom en husgrund (RAÄ 287), vilken troligen utgör resterna av en lada av okänd ålder.

Syfte och metod

Syftet med den arkeologiska förundersökningen i form av antikvarisk kontroll var primärt att fastställa om fast fornlämning berördes av det planerade arbetsföretaget. Om så var fallet skulle förundersökningen söka fastställa dess karaktär, vilket inbegriper utbredning och datering samt potential för eventuell vidare undersökning.

Om fast fornlämning framkom skulle förundersökningen även se på möjligheterna att justera ledningssträckorna så att fornlämningarna inte kommer till skada.

Förundersökningens resultat ska kunna utgöra underlag för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet. Till förundersökningen knöts följande frågor:

- Kommer dolda fornlämningar beröras av arbetsföretaget?
- Vilken karaktär, utbredning och datering har eventuella fornlämningar?
- Går eventuella nya fornlämningar att relatera till tidigare påträffade?

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Resultat och åtgärdsförslag

Inom och i anslutning till det registrerade härdområdet RAÄ 296 utfördes en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Den förundersökta sträckan var ca 180 m lång. Inget av arkeologiskt intresse påträffades i schaktet.

Efter besiktning av de resterande ledningssträckorna gjordes bedömningen att det inte var befogat med ytterligare arkeologiska insatser. Östergötlands länsmuseum anser således att inga ytterligare arkeologiska åtgärder är nödvändiga i ärendet.

Referenser

- Carlsson, T. 2000. *Medeltida härdar i Stensätter. Rystad socken, Linköping kommun, Östergötland, dnr: 442-5162-2000. Arkeologisk utredning*. Riksantikvarieämbetet, avdelning för arkeologiska undersökningar. Rapport UV Öst 2002:27.
- Larsson, M. 1994. *Ekängen. Rystad socken, Linköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk utredning, etapp 1*. Riksantikvarieämbetet, Byrån för arkeologiska undersökningar. Rapport UV Linköping 1994:26.

Tekniska uppgifter

Lokal	Ekängen - Sofielund
Socken	Rystad
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämning	RAÄ 296
Ekonomiska kartans blad	085 68 (8F 6i Rystad)
Koordinater	X6482535, Y1490577 – X6481923, Y1490384
Koordinatsystem	RT 90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens handläggare	Carin Claréus
Länsstyrelsens dnr	431-3072-06
Beslutsdatum	2006-04-04
Länsmuseets dnr	91/06
Länsmuseets projektnummer	530437
Uppdragsgivare	Peab Sverige AB
Kostnadsansvarig	TeliaSonera AB
Projektledare	Petter Nyberg
Personal	Viktoria Björkhager
Fältarbetstid	2006-04-10
Totalt undersöktes	1 500 löpm
Varav intensivt	180 löpm
Fynd	Nej
Foto	Nej
Analyser	Nej
Grafik	Petter Nyberg
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2009:26 © Östergötlands länsmuseum

TeliaSonera behövde utöka telenätet för att kunna förse ett nytt bostadsområde i Ekängen, Rystad socken, Linköpings kommun med anslutning till fast telefoni och fiber. Även sommarstugeområdet Sofielund, strax söder om det nya bostadsområdet, behövde i samband med detta en ny telekabel. Östergötlands länsmuseum utförde därför en arkeologisk förundersökning. De sammanlagda schaktsträckorna var ca 1 500 meter.

Inom och i anslutning till det registrerade härdområdet RAÅ 296 utfördes en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Den förundersökta sträckan var ca 180 meter lång. Inget av arkeologiskt intresse påträffades i schaktet. Efter besiktning av de resterande ledningssträckorna gjordes bedömningen att det inte var befogat med ytterligare arkeologiska insatser.